

(א) צפה ל: (ב) [לקמן
דף כז:]; (ג) עיין תוס'
מנחות דף מב: ד"ה
הקוצים; (ד) מנחות מב:
(ה) [לקמן דף כז:]; ועיין
רש"י לקמן לא. ד"ה
אבל, (ו) פסחים ו,
(ז) קידושין נב ע"ב.

הגהות הב"ח

(ח) תוס' ד"ה ואם
עשאה וכו' וזכר ארבעה
אחיך ובפ"ק כ"ל
ותיבת קשא נמחק:
(ט) ד"ה מנין וכו'
דחילל קדושה עליהו
איתקלא: (י) ד"ה הוא
וכו' שלא נודעה לרבים
מכפרת כו' דאמר עולה:

גליון הש"ס

גמ' מנין לעצמי סוכה.
ע"י לקמן דף לו ע"ב רש"י
ד"ה אסור להריח:

תורה אור השלם

(א) דבר אל בני ישראל
לאמר בתמושה עשור
יום לה' להשבוע
הזה חג הסוכות שבעת
ימים ילי': (ויקרא כג, ד)
(ב) חג הסוכות תעשה
לך שבעת ימים
באסוף
ומתקבץ: (דברים כג, יג)
(ג) גדלים תעשה לך על
ארבע פגפות פסחך
אשר תכסה בה:
(דברים כב, יב)

ד' דבר אל בני ישראל

ואמרת אליהם ועשו
להם ציצית על פגפי
בגדיהם להרחם ונתנו
על ציצית הפגף פתיל
תכלת: (במדבר טו, לח)

ליקוטי רש"י

ד"ה. משמע כל צבעה לה'
הוא הקדש. ע"ה החגיגה.
שלמי חגיגה ליאסר
משהוקדשו. [ביצה ל:].
ואין עושין סוכה
בחולו ש"ה מועד. מי
שלא יש צנור יו"ט
הראשון [לקמן כז:].
עשאה ציציות מן
הקוצים. הנקצצים היינו
חוטין תלולין ככל היריעה
שקורין פרוק"ש וקוצין
אותם מן הצד. ל"א להכי
קרי להו קוצין שיוצאין מן
הצד קוצין. נימוז. היינו
אותן שיוצאין מן הצד
נחפיה. פסולת. כל זמן
שמחברין לצד דבעינן
עשייה לשמה [מנחות מב:].

לעזי רש"י

פרני"ש. פירוש חוטין
(שמשחירין צנור נגד
שחכותין מן הצד לאחר
אריגתו) (ערון ערך גרד
ד' ועיין רש"י צנורות
דף ח ע"ב ד"ה כרובי לי
גרדי מינה). צומשי"ש.
פירוש פקעיות, כדוריות
של חוט.

סוכה

פרק ראשון

סוכה

ט.

עין משפט נר מצוה

נו א מ"י פ"ה מהלכות
סוכה הלכה ט טוש"ע
א"ח סי' תרלו סעיף א:
נו ב מ"י פ"ו מהלכות
סוכה הלכה טו סמג
עשין מג טוש"ע א"ח סי'
תרלח סעיף א:
נז ג מ"י פ"ח מהלכות
לילית הלכה יא סמג
עשין טו טוש"ע א"ח סי' יא
סעיף ה:

רבינו חננאל

פיסקא סוכה ישנה
ב"ש פוסלין ובי"ה
מכשירין. מתני' בשלא
עשאה לשם סוכה של
מצוה לפיכך גרסינן
בירושלמי תני צריך
לחדש בה דבר חבריא
אמרי טפח ו' יוסי אמר
כל שהוא. מ"ט דב"ש
דכתיב חג הסוכות תעשה
לך שבעת ימים סוכה
העשויה לשם חג בעינן
וב"ה האי קרא איבעי להו
לעושיין סוכה כל שבעה
ואפילו לחולו של מועד
ואסיקנא לבי"ה עצי סוכה
אסורין כל שבעה ושם
שמים חל על הסוכה.
ואקשינן ובי"ה לית להו
הא דרב יהודה דאמר
עשאה לציצית מן הצמר
נסבך בקוצים ונמרט או
מן החוטים של גרדי או
מן הנימין פסולה מן
הסימין פי' הן פקעיות
כש' כי אמריתיה קמיה
דשמואל אמר לי אף מן
הפקעיות נמי פסולה
דבעינן טויה לשמה
ובסוכה אמאי לא בעו
בי"ה לשמה. ועינין שאני
התם לגבי ציצית דכתיב
גדילים תעשה לך לשם
חובה לכך בעינן עשייה
שהיא הטויה לשם גדילים
למעוטי מי שלא נטוה
לשם גדילים. ועשו להם
ציצית. דייקנן האי
דכתיב להם משלהם
למעוטי גזול אבל גבי
סוכה דליכא קרא אחרנא
למעוטי גזולה ודרשינן חג
הסוכות תעשה לך
למעוטי גזולה אבל
עשויה לשמה לא בעינן
לדברי בי"ה וק"ל בהא
כשמואל דבעינן טויה
לשמה:

הגהות וציונים

[א] בכת"י גוסף הנוטל
פרס מן המלך (דק"ס):
[ב] צ"ל ראשיהן
(באה"מ דק"ס): [ג] צ"ל
וכשהרצה (בארות
המים): [ד] בירושלמי
ובראשונים איתא אר"י:
[ה] צ"ל מדפריך וב"ש
נמו מיבעי ליה להכי
ותימה דבפרק, וכ"ה
ברא"ש (דבש תמר):
[ו] [צ"ל ומין] (גליון):
[ז] [צ"ל ומין] (גליון):
[ח] [צ"ל צ"ל] (גליון):
[ט] צ"ל דאמר עולה
דבר תורה בין וכו'
כ"ה בגמ' שם ותיבת
בגמרא לכאורה מיותר
(פורת יוסף):

מתני' סוכה ישנה. כדמפרש שעשאה קודם לחג שלשים יום ולא פירש שהיא לשם חג: בית שמאי פוסלין. דצעו סוכה לשמה וזו סתם נעשית. ואילו תוך שלשים לחג הוא כיון דשולחין צהלכות החג קודם לחג שלשים יום^(א) סתם העושה לשם חג הוא עושה אצל קודם שלשים סתמא לאו לחג: ובית הלל מכשירין. ללא צעינן סוכה לשם חג: כשרה. לצית שמאי אינטריך: **גמ'** סוכה לשם חג. דכתיב סוכות לה' לשם מנחת המלך: ע"ה החגיגה. שלמי חגיגה שם שמים חל עליהם לחוסרן עד לאחר הקטרת אימורין דזכו זהו צמר הכי משלחן גזוה^(ב) כעצד הנוטל פרס^(ג): חג. חגיגה: חג הסוכות תעשה. סוכות תעשה לחג סתם המוקדש ודרשהו: בחולו של מועד. אם לא עשאה מתחילה: פלוגתא דרבי אליעזר צפרק הישן (לקמן כז:): ופרקינן לצית הלל ללא צעו לשמה נימא גבי ציצית נמי לית להו דרצ יהודה אמר רב: עשאה. לציצית: מן הגרדין. פרני"ש שולחין צסוף הטלית מותר האריגה וגדל שם הציצית מינה וזה: מן הקוצין. חוטין שנתקו צמתי וקושרים אותן ותלויין לראשיהן^(ד) צצגד לאחר שנארג וקרי להו קוצין על שם שזולטין כקוצים: מן הנימין. כגון טלית שתפרוה או שעשו זה אימנא צמחט וראשי חוטי התפירה תלויין זה ומנהן גדלו הציצית: פסולת. הואיל ותלויין ועומדים כל אלה צצגד ולא נתלו זה לשם ציצית לאו עשייה לשמה היא: מן הסימין. פקעיות כדוריות של חוט לומשי"ש: כשרה. הואיל וכשנתלו צצגד לשם ציצית נתלו עשייה לשמה היא דטויה לשמה לא צעינן שאין טויה מן העשייה: כי אמריתיה קמיה דשמואל. רב יהודה תלמידו של רב ושל שמואל היה לאחר פטירתו של רב היה אומר שמועות משמו כך אמר לי רב וכשהרצתי^(ה) דברים לפני שמואל נחלק עליי מ"מ תרוייהו עשייה לשמה צעו:

מתני' סוכה ישנה בית שמאי פוסלין וביית הלל מכשירין ואיזו היא סוכה ישנה כל שעשאה קודם לחג שלשים יום אבל אם עשאה לשם חג אפילו מתחילת השנה כשרה: **גמ'** מ"ט דבית שמאי אמר קרא^(א) חג הסוכות שבעת ימים לה' סוכה העשויה לשם חג בעינן ובית הלל ההוא מיבעי ליה לכדרב ששת^(ב) דאמר רב ששת משום ר"ע^(ג) מנין לעצי סוכה שאסורין כל שבעה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה' ותניא רבי יהודה בן בתירה אומר כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה שנאמר חג הסוכות שבעת ימים לה' מה חג לה' אף סוכה לה' ובית שמאי נמי מיבעי ליה להכי אין הכי נמי אלא מאי מעמיהו דבית שמאי כתיב קרא אחרנא^(ד) חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים סוכה העשויה לשם חג בעינן ובית הלל ההוא מיבעי ליה לעושיין סוכה בחולו של מועד ובית שמאי סבירא להו כרבי אליעזר דאמר^(ה) אין עושין סוכה בחולו של מועד ובית הלל^(ו) לית להו דרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב עשאה מן הקוצין ומן הנימין ומן הגרדין פסולה מן הסימין כשרה כי אמריתיה קמיה דשמואל אמר לי אף מן הסימין נמי פסולה (אלמא) דבעינן טויה לשמה ה"ג נבעינן עשויה לך לך לשם חובך הכא נמי חג הסוכות תעשה לך לך לשם חובך ההוא מיבעי ליה^(ז) למעוטי גזולה התם נמי מיבעי ליה למעוטי גזולה: התם כתיב קרא אחרנא^(ח) ועשו להם משלהם: מתני'

דעלמא והדר פריך מנויי סוכה דמהני ציה תנאה ומשני צאומר איני צודל מהם כל צין השמשות דלא הוקצו למנחתו ולא דמו לעצים שהם עיקר המנחה ועל כרחך צודל מהם ויש צהם סתירת אהל ואע"ג דמעיקרא ידע האי טעמא אורחא דהש"ס לפרש דצרי דרך קשיא ומירון ור"ת מפרש דעצים של כדי הכשר סוכה חילל קדושה עלייהו ומתני'

ואסירי מדאורייתא אצל היומר מכדי הכשר לא מיתקרי אלא מדרצנן והא דפריך נמי וכי"ל מהני ציה תנאה משום דמסתמא כי היכי דלא ומהני תנאה צמאי דאסירי מדרצנן ולא מפליג נמי תנא צין לרין לסוכה צין לא לרין ואההיא דצינה קשיא מפרק צמה מדליקין (שגת דף כג ושס) דמשמע דנויי סוכה אסורין משום צווי מנחה ולא משום מוקצה וצמקומה פירשונה: **מה** חגיגה ל"ה אף סוכה ל"ה. קסבר רבי יהודה צן צמירא דאי לאו משום חגיגה מוקמינן לה לסוכה לשם חג: **ההוא מיבעי ליה** למעוטי גזולה. תימה תיפוק ליה משום דהוה ליה מנחה הצאה צעצירה דמהאי טעמא פסלינן אחרנא^(א) הגזול ציוס טוב שני לקמן צריש לולב הגזול (ד' כט:); וצההיא שמעתא גופא קשיא דקאמר צשלמא צי"ט ראשון צעינן לכס משלכס אלא צי"ט שני אמאי ומשני משום דהוה ליה מנחה הצאה צעצירה והשתא אם כן ל"ל לכס משלכס ומיהו התם איכא לשנויי דאינטריך למעוטי שאלו אצל גבי סוכה ליכא לשנויי הכי לרצנן דאמרי לקמן פרק הישן (ד' לו:); דאדם יוצא ידי חובתו צסוכה של חצירו ונפקא להו מדכתיב כל האזרח צישראל ישצו צסוכות מלמד שכל ישראל ראויין ליצצו צסוכה אחת וי"ל דטעמא דמנחה הצאה צעצירה לאו דאורייתא אלא מדרצנן ומיהו קשה מפרק הניזוקין (גיטין ד' נה. ושס) גבי חטאת גזולה שלא נודעה לרבים (א) דאמר עולה צגמרא^(ב) צין נודעה צין לא נודעה אינה מכפרת מאי טעמא דיאוש כדי לא קני ושמעינן ליה לעולא דיאוש כדי קני גבי עורות של צעל הצית וגונן (צ"ק ד' קיד.) ואומר ר"ת דטעמא דעולא צגיטין משום מנחה הצאה צעצירה אלא דאורייתא היא ומיהו צלאו הכי לא יתכן דהא צהדיא קאמר עולה משום דיאוש לא קני ועוד דצפרק מרובה (סס ד' לו:); דריש רבא צהדיא דיאוש לא קני מדכתיב קרצנו ולא הגזול אלא נראה דההוא דהגזול צתרא לאו יאוש כדי הוא דאיכא יאוש ושינוי השם דקאמר התם צמרובה (סס לו:); דמעיקרא קרי ליה משכא והשתא קרי ליה אצרוח ואע"ג דגבי קרצנן נמי איכא שינוי השם כדאמר התם [דף ק"ז ע"ב]; דמעיקרא חולין והשתא הקדש מכל מקום מנעט מדכתיב קרצנו כיון דקודם הקדש לאו שלו הוא ואף על גב דחל עליו הקדש מתמת שינוי השם דאחי השתא לא חזי להקצרה דצעינן קרצנו צשעה שמקדיש: